

Arh. hig. rada, 29 (1978) 257.

SANITARNI NADZOR NAD OTROVIMA U SR HRVATSKOJ

J. ERCEG i D. MADJARIĆ

*Republički sekretarijat za narodno zdravlje i socijalnu zaštitu SR Hrvatske
— Sanitarni inspektorat, Zagreb*

(Primitljeno 8. VII 1978)

Autori su našli da je broj higijensko-sanitarnih nedostataka u prostorijama i objektima gdje se otrovi proizvode i stavljaju u promet mnogo češći od nedostataka kod samih otrova. Ovo upućuje na to da je potrebno najprije obratiti veću pažnju na uvjete okoline u kojoj se otrovi nalaze. Tendencije pada broja nedostataka u prostorijama, objektima i kod otrova upućuje na to da se higijensko-sanitarni uvjeti stalno poboljšavaju.

Sanitarna inspekcija kontrolira prema zakonskim propisima sigurnost u prometu i upotrebi otrova, te naređuje odgovarajuće mjere za uklanjanje nedostataka koje nalazi prilikom obavljanja nadzora. U radu sanitarne inspekcije smatramo naročito važnim obratiti pažnju na držanje otrova u neprikladnim prostorijama te na promet otrova čija ambalaža, pakovanje i obilježavanje ne odgovara higijenskim uvjetima i propisima (1—3).

U ovom radu prikazuju se rezultati sanitarnog nadzora nad otrovima na području SR Hrvatske, što su ga obavljale sanitarne inspekcije u razdoblju od 1964. do 1976. godine.

U razdoblju od 1964. do 1976. godine analizirali smo rezultate rada sanitarnih inspekcija na području SR Hrvatske na temelju godišnjih izvještaja. Pri tom su obrađeni ovi podaci:

- broj pregleda prostorija i objekata gdje se čuvaju otrovi,
- broj nađenih nedostataka,
- broj pregledanih otrova,
- broj neispravnih nalaza,
- rješenja o zabrani držanja otrova, zabrani proizvodnje i prometa, o otklanjanju drugih nedostataka,
- broj prijedloga za kaznu.

Rezultati su prikazani u tablicama 1—3.

Tablica 1

Rezultati sanitarnog nadzora nad objektima i prostorijama u kojima se obavlja proizvodnja i promet otrova na području SR Hrvatske kroz razdoblje od 1964. do 1976. godine

Godina	Broj pregleda objekata i prostorija	Od toga s nedostacima	%
1964.	537	158	29,4
1965.	723	172	23,8
1966.	836	229	27,3
1967.	583	226	38,7
1968.	92	39	42,4
1970.	458	55	12,0
1971.	497	69	13,8
1972.	493	64	12,9
1973.	497	41	8,2
1974.	569	34	5,9
1975.	434	51	11,9
1976.	360	51	14,1
Ukupno	6079	1189	19,6

Tijekom promatranog razdoblja izvršeno je 6079 pregleda, od čega su sanitarno-higijenski nedostaci nađeni u 19,6% slučajeva. Njihov se broj kreće u rasponu od 5,9 do 42,4%, a u posljednjim godinama primjetna je tendencija smanjivanja njihova broja.

Tablica 2

Rezultati sanitarnog nadzora nad otrovima na području SR Hrvatske kroz razdoblje od 1964. do 1976. godine

Godina	Broj pregleda otrova	Od toga neispravno	%
1964.	1389	102	7,3
1965.	1778	146	8,2
1966.	6060	391	6,4
1967.	3112	192	6,1
1968.	218	94	43,1
1970.	738	31	4,2
1971.	1075	49	4,5
1972.	863	17	1,9
1973.	874	7	0,8
1974.	1109	33	2,9
1975.	829	5	0,6
1976.	468	5	1,1
Ukupno	18513	1072	5,8

Broj higijensko sanitarnih nedostataka kod otrova je malen, te u prosjeku iznosi 5,8% i samo jedanput pokazuje visoke vrijednosti (43,1%). Inače ne prelazi niti jedanput 10% od ukupnog broja pregleda. Također je primjetna tendencija smanjivanja njihova broja posljednjih godina.

Tablica 3

Broj donijetih rješenja i podnesenih prijedloga za kaznu zbog sanitarno higijenskih nedostataka otrova, te prostorija i objekata u kojima se čuvaju, na području SR Hrvatske u razdoblju od 1964. do 1976. godine

Godina	Broj donijetih rješenja			Ukupno rješenje	Broj prijedloga za kaznu
	O zabrani držanja otrova	O zabrani proizvod. i prometa otrova	O otklanjanju drugih nedostataka)		
1964.	30	18	65	113	8
1965.	87	28	85	200	20
1966.	36	39	76	151	31
1967.	26	27	46	99	11
1968.	—	—	45	45	—
1970.	20	10	16	46	8
1971.	29	5	31	65	12
1972.	20	9	22	51	12
1973.	5	—	20	25	1
1974.	28	4	23	55	4
1975.	12	1	30	43	4
1976.	6	—	22	28	10
Ukupno	299	141	481	921	121

Tijekom promatranog razdoblja doneseno je 921 rješenje i podnesen je 121 prijedlog za kažnjavanje. Najviše rješenja doneseno je radi otklanjanja raznih nedostataka higijensko sanitarne prirode, i to 481, zatim zabrane držanja otrova, ukupno 299, a najrjeđe se zabranjivala njihova proizvodnja i promet, u 141 slučaju. Rješenja o zabrani prometa i proizvodnje ima iz godine u godinu sve manje.

Promatrajući rezultate sanitarnog nadzora u drugim djelatnostima u SR Hrvatskoj kroz isto razdoblje, može se konstatirati da se broj higijensko sanitarnih nedostataka u objektima i prostorijama gdje se drže otrovi, po učestalosti, ne razlikuje mnogo od onih u drugim djelatnostima. Broj higijensko sanitarnih nedostataka kod otrova je manji nego na ostalim područjima koja se nalaze pod zdravstvenim nadzorom, kao što su voda, hrana, osobe, promet i drugo (4—9).

Mnogi radovi o djelovanju otrova, slučajevima raznih incidenata i kliničkim slučajevima trovanja mogu se lako dovesti u vezu s uvjetima okoline u kojima se ti otrovi proizvode, stavljaju u promet, kao i drugim faktorima kao što su ambalaža, pakovanje i obilježavanje koji nisu u skladu s higijenskim uvjetima i propisima (10—14).

Broj higijensko sanitarnih nedostataka u prostorijama i objektima gdje se otrovi proizvode i stavljaju u promet mnogo je češći od nedostataka kod samih otrova. Ovo upućuje na to da je potrebno najprije obratiti veću pažnju na uvjete okoline u kojoj se otrovi nalaze. Tendencije pada broja nedostataka u prostorijama, objektima i kod otrova upućuje na to da se higijensko-sanitarni uvjeti stalno poboljšavaju.

Literatura

1. Zakon o proizvodnji i prometu otrova, Sl. list 16/65 i 40/73.
2. Pravilnik o uvjetima za proizvodnju, pakovanje, držanje i promet otrova i o načinu vođenja evidencije o proizvodnji i prometu otrova, Sl. list 18/67.
3. Zakon o prometu otrova, Sl. list 4/77.
4. Erceg, J.: Hrana i ishrana, 18 (1977) 257.
5. Erceg, J., Madjarić, D.: Hrana i ishrana, 18 (1977) 261.
6. Erceg, J., Madjarić, D., Tompak, B.: Vojnosanit. pregl., 34 (1977) 261.
7. Erceg, J.: Čovjek i promet, 3 (1977) 159.
8. Erceg, J., Madjarić, D.: Voda i san. tehn., 3 (1978) u tisku.
9. Madjarić, D., Erceg, J.: Acta med. iug., 31 (1977) 389.
10. Palmović, V., Gašparac, Z.: Arh. hig. rada, 20 (1969) 199.
11. Udžvarlić, H., Tanasković, A., Huml, D. i drugi: Arh. hig. rada, 26 (1975) 23.
12. Markičević, A., Voloder, K., Prpić-Majić, D.: Arh. hig. rada, 19 (1968) 345.
13. Orovčanec, M., Obradović, D., Klent-Jelić, R.: Arh. hig. rada, 27 (1967) 23.
14. Adlerfligel, C.: Arh. hig. rada, 21 (1970) 363.

Summary

SANITARY INSPECTION OF POISONS IN CROATIA

The authors analyzed the results of sanitary supervision of the conditions of handling and storage of poisonous substances in Croatia during the period between 1964 and 1976. They observed more inadequacy in the premises where the poisons are kept than imperfections in the poisonous material itself. The authors therefore concluded that more attention should be directed to the environmental conditions of poison production and storage. In recent years, however, there has been a tendency to improve these shortcomings.

*Sanitary Inspectorate,
Secretariat for Public Health
and Social Welfare of SR Croatia,
Zagreb*

*Received for publication
July 8, 1978*